

Regió de Girona: diversificació econòmica i turisme sostenible

Arseni Gibert / Senador per Girona (PSC-Ciutadans pel Canvi)

L'objectiu és definir els trets bàsics del model econòmic i territorial desitjable per a les comarques gironines i les línies estratègiques tendents a assegurar la seva prosperitat, fent també una aproximació a les concrecions que en matèries com les infraestructures, els sectors productius, la implantació de les noves tecnologies i la cohesió social es consideren prioritàries. Alhora, contextualitzar aquest model portes enfora, assignant a les comarques gironines un rol en el conjunt de Catalunya i en la regió econòmica transfronterera a la que pertanyen.

Elements de diagnosi i de definició de model

Les àrees urbanes d'Olot, Figueres, Costa Brava central i Selva marítima, amb les seves respectives zones d'influència, han esdevingut realitats supramunicipals consolidades i dinàmiques que han reforçat les relacions amb l'àrea urbana de Girona ciutat, que ha guanyat una centralitat creixent i diversificada, creant un sistema urbà jerarquitzat. Un nou model sense un projecte conjunt que l'expliciti, el recolzi o el corregeixi. D'altra banda, pràcticament un terç dels municipis, els més allunyats d'aquestes àrees, no participen gaire de la seva dinàmica.

El territori gironí es caracteritza per un paisatge de costa, planes agràries i sistemes de muntanya boscosos, fortament antropitzats des de fa molts de segles. L'alt nivell d'urbanització de la costa ja defineix bastant què és el que cal protegir: els espais costaners no urbanitzats. La resta, en canvi, requereix una valoració i un model de protecció i gestió que en garanteixin la qualitat i connexió. L'estratègia en relació als espais oberts ha de tendir a: la definició de polítiques que garanteixin l'activitat agrària i forestal; la consolidació, ampliació i restauració dels espais protegits i de connectors ecològics i paisatgístics; l'assentament de la població als municipis rurals i de muntanya. Aquest mapa d'espais oberts i d'estructures urbanes ha de basar la seva funcionalitat en un sistema de comunicacions potent, tant en la connexió entre els sistemes urbans com en la seva dimensió capil·lar.

En el pla econòmic, aquest model ha de recollir la diversificació actual, que és un avantatge sobre els models de monoconreu tot i que pot ser alhora una debilitat per manca d'especialització o de vocació explícita. L'opció és diversificació amb competitivitat.

Bona part dels fluxos interterritorials de relació econòmica i comercial, així com de mobilitat laboral, venen determinats pel potent eix vertical de comunicacions paral·leles que suposen l'A-7 i la línia de ferrocarril Barcelona-França, en detriment dels fluxos transversals. Cal reforçar la comunicació horitzontal tant a l'eix pirinenc com en direcció a la Catalunya central. La millora de les comunicacions és també la clau de la relació amb altres territoris, sobretot amb l'àrea metropolitana de Barcelona, de la que les comarques de Girona n'han de ser espai complementari i alhora alternatiu, evitant però l'excessiva residencialització subsidiària. Des de Girona, cal emfatitzar el risc de fractura de l'arc mediterrani. El que hem anomenat la regió europea dels 15 milions d'habitants té un dels punts febles en la Catalunya Nord, entre la frontera i Montpeller. Si això es consolidés podria afectar greument les comarques

gironines. Per això, el reforçament ha de ser també en relació al seu paper de punt de connexió –no només lloc de pas– entre els fluxos que s'estableixen entre la península Ibèrica i la resta d'Europa.

Propostes i mesures estratègiques

Un primer grup és el relacionat amb la formació, el capital humà i la societat del coneixement, i en són peces cabdals: la Universitat de Girona, especialitzada i amb nivell d'excel·lència en algunes disciplines. Un Parc Científic i Tecnològic ben comunicat i proper als nuclis intermodals, sorgit d'un consorci de totes les institucions i agents socials gironins, amb un paper destacat de la pròpia Universitat, i capaç de fer eficientment transferència tecnològica en matèries relacionades amb les principals activitats econòmiques de l'àmbit i ser matriu d'empreses innovadores. Un sistema de formació professional, tan reglada com contínua, tanmateix vinculat a les especialitats existents i les que es pretén estimular. Una política d'immigració d'ampli consens que estableixi una metodologia permanent d'avaluació de necessitats i l'harmonitzi amb la capacitat d'acollida i d'incorporació social. La instrumentació de mecanismes capaços de produir, retenir i, si cal, importar talent relacionat amb les Noves Tecnologies, i de convertir aquest talent en projectes, empreses i iniciatives innovadores.

Pel que fa als equipaments i factors claus per a la competitivitat, cal destacar la qualitat del territori, amb l'aplicació del principi de sostenibilitat i els esquemes metodològics de l'Agenda 21, així com una gestió moderna del patrimoni cultural i històric. Qualitat en sentit ampli. Tan necessària pel manteniment dels sectors agrari, forestal, ramader i pesquer, respectuosos amb el medi natural i vinculats a la indústria agroalimentària, com per ser factor de localització industrial de determinats tipus d'empreses. També pel turisme, que exigeix, a més de polítiques específiques adequades d'ordenació, promoció i segmentació de mercats, un territori el més genuí possible, amb tots els seus atributs paisatgístics i antropològics singularitzant el producte.

Quant a les infraestructures i polítiques de gestió del territori, d'una banda cal definir amb precisió els espais lliures i protegits i les figures corresponents de protecció, una política hidrològica que garanteixi quantitat i qualitat de recursos hídrics i, per descomptat, completar detalladament la programació amb calendari de les xarxes viària i ferroviària així com l'arribada de la banda ampla al conjunt del territori.

Una bona dinàmica dels sectors productius depèn més de les empreses i dels emprenedors que de les administracions. El paper de l'administració és important, però tan sols en el sentit de crear escenaris favorables i de facilitar les coses a les empreses existents i sobretot a les noves. En destaquen: la creació de dos centres logístic/productius d'abast internacional, al Gironés/la Selva (zona del l'Aeroport) i a l'Alt Empordà; xarxa viària, ferroviària i de TGV enteses com a connexió regional i internacional; un model de gestió autònoma per a l'aeroport dins d'un sistema català aeroportuari; definició d'un model de promoció de sòl industrial amb serveis de qualitat que respongui a l'estructura dels sistemes urbans proposada; garantia en el subministrament suficient i de qualitat dels sectors en xarxa: energia, aigua, telecomunicacions; millora de la mobilitat interna en els sistemes urbans i en el transport públic interurbà; simplificació i racionalització dels tràmits burocràtics en general i dels relatius a la creació d'empreses en particular; foment de la competència i de la transparència dels mercats; apropament al territori dels centres de decisió política i administrativa.